

SERVICENYTT

Nr 3

Kungl flygförvaltningen, Materielavdelningen
Redaktion: Verkstadsbyrå

Aug 1950

UTBYTESSYSTEM för motor DB 605 med hjälpapparater

Inledning

Enligt tidigare bestämmelser sändes förut de motorer av typ DB 605, som uppnått full gångtid, till CVA för översyn, varefter de efter SM returnerades till flotttiljen i fråga. Den tid, under vilken motorerna var borta från flotttiljerna, kunde uppgå till ett halvt år. Översynstiden beräknas visserligen endast till 2,5 mån, men i regel kunde motorerna inte tas in i verkstaden omedelbart. Samma förhållande gällde de hjälpapparater, som hörde till motorerna, och allt detta gjorde att en flotttilj kunde ha ständig brist på motorer medan en annan hade överskott.

För att råda bot härför har man måst organisera fördelningen av motorer med hjälpapparater så att varje flotttilj, som tilldelats DB 605, ständigt har en viss mängd översedd materiel i beredskap. FF har därför i samråd med CFA, CVA och berörda flotttiljer organiserat ett utbytessystem, och de erfarenheter, som vunnits, refereras nedan.

Utbytessystemet

Uppbörderna av motorer nummervis har slopats. När en motor uppnått full gångtid sänds den till CVA tillsammans med en beställning på SM. När beställningen kommit CVA tillhanda skickar verkstaden från CFA filialförråd en översedd motor till beställaren och tar snarast möjligt in den utgångna motorn för SM. När motorn översätts läggs den in i CFA filialförråd vid CVA. Flotttiljens väntetid nedbringas härigenom och blir praktiskt taget lika med den tid som åtgår för transporten från CVA till flotttiljen. Genom att flotttiljerna tilldelats ett antal reservmotorer (på J21A-flotttiljerna för närvarande 8) kan det normalt inte uppstå någon brist.

Hjälpapparaterna binds inte längre vid en viss motor. Innan en motor sänds till CVA för SM monteras hjälpapparaterna bort och skickas separat tillsammans med en beställning av översyn. CVA levererar därefter motsvarande översedda apparater på samma sätt som när det gäller motorerna.

Vid flotttiljerna finns buffertförråd av hjälpapparater, varför det inte behöver uppstå någon brist.

Otvivelaktigt vore det fördelaktigare för flotttiljerna att sända motorerna kompletta med hjälpapparater till CVA, men det låter sig inte göra för närvarande på grund av bristande utrymme i verkstaden. Det kan också tänkas att endast motorn behöver insändas och inte hjälpapparaterna. Följden kan alltså bli att man ibland levererar en komplett motor till CVA och ibland en motor utan hjälpapparater eller med endast någon eller några av dessa. Rutinen skulle då bli rätt komplicerad.

Organisationens genomförande

Efter en preliminär inventering på CFA, CVA och samtliga DB-flotttiljer i syfte att undersöka huruvida systemet vore genomförbart från materielsynpunkt gjordes den 28 februari 1950 en allmän omfördelning av motorer och hjälpapparater. Buffertförråd lades upp på CVA och flotttiljerna. Storleken av förråden kan utläsas ur nedanstående exempel:

Materiel	Antal	
	vid 21-flj	vid 18-flj
Motor typ DB 605	8	16
Insprutningspump	10	19
Bränslematarpump	10	17
Propellerregulator	13	36
Propelleromst.motor	10	17
Hydraulpump	9	15
Vacuumpump	-	17
Laddningsgenerator	10	17

Samtidigt med omfördelningen började systemet i sin helhet att tillämpas. En noggrann uppföljning påbörjades eftersom man väl visste att det hela inte skulle kunna gå helt friktionsfritt i början. Man ville också ha en grundlig erfarenhet ef-

tersom underhållet av samtliga motorer med hjälpapparater skall organiseras på liknande sätt.

Erfarenheter

Det visade sig ganska snart att det nya systemet fungerade betydligt bättre än det gamla men det framgick också att det återstod en hel del innan det var fulländat. Genom en del missförstånd eller ouppmärksamhet vid studiet av rutingången krånglade utbytet mellan CVA och en del flottiljer. Så t e monterades inte hjälpapparaterna av när motorn sändes till CVA, vilket hade till följd att CVA buffertlager av hjälpapparater tog slut eftersom det kunde dröja en eller flera månader innan motorerna togs in i verkstaden för SM. Först då kunde man kontrollera om motorn var mer eller mindre komplett beträffande hjälpapparater. Vidare sändes inte kompletta hjälpapparater till CVA, varför reservdelsbeståndet i fråga om vissa detaljer blev hårt ansträngt. Kapaciteten vid CVA var heller inte tillräckligt stor eftersom systemet började tillämpas något för tidigt (ett större antal översedda apparater i CFA filialförråd hade behövts). Följden blev att utbytet inte fungerade helt tillfredsställande.

Orsakerna till att systemet inte fungerade helt friktionsfritt har successivt röjts undan och är nu praktiskt taget eliminerade även om en del smärre justeringar återstår. Erfarenheterna har varit mycket goda varför systemet kommer att användas även när det gäller övriga motortyper så snart förhållandena medger det. Också för annan flygmateriel kommer underhållet att ordnas på liknande sätt. För närvarande utarbetas underlag för ett utbytessystem för flyginstrument.

NOTISER

Dammsugare typ Arago, större

Från några flottiljer har meddelats, att den nyanskaffade dammsugaren typ Arago, större, inte ger ordentlig sugeffekt. Prov har utförts av FF på några sådana dammsugare, varvid det visade sig att slangarna inte var täta. Något fel på själva dammsugaren har inte konstaterats. CFA har på lager nya gummislangar (c:a 20:- kr per st) Sugförmågan är vid 6 kg tryck 1100-1200 mm VP då slang och filter är inkopplade, detta är fullt tillräckligt. Vidare kan nämnas, att diametern på tryckluftanslutningen inte på något ställe får underskrida 8 mm för att full sugeffekt skall erhållas.

o

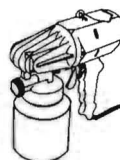
Smuts i spårskruvar

Om smuts eller dylikt hindrar mejselns ingrepp i spårskruven skall man ta bort det med en spets av något slag. Att sätta mejseln till skruven och försöka slå in den med hammare resulterar endast i att både skruv och mejsel förstörs. Synnerligen olämplig metod!

o

Sprutpistol med inbyggd kompressor

I marknaden har kommit en sprutpistol med inbyggd kompressor av märket Payswell Sprayer. Pistolen har provats på F 8. Resultatet var inte tillfredsställande; trycket är för lågt och färgen sprutas ut stötvis. Anskaffning kommer inte att ske.

o

Sprutpistol med luftpatron

En sprutpistol av märket Spray-Got med inbyggd, utbytbar luftpatron har också provats på F 8. Sprutan, som är av amerikanskt fabrikat, laddas med små luftpatroner av samma storlek som s k sifontuber för kolsyra. Patronerna placeras i handtaget och räcker för fullständig tömning av färgbehållaren.

Trycket är för lågt även i denna spruta för att den med fördel skall kunna användas, varför någon anskaffning ej kommer att ske.

Belastningsvikt för flygplanstjärter

Vikten är tillverkad av durkplåt, som kantsvetsats samman. Locket har försetts med en ram av vinkeljärn för att fästked-

jorna inte ska släpa i golvet, när vikten inte används. Den är fylld med metallspån och är försedd med fyra vridbara kantrullar. Foto: F 17.

Besiktningslampa typ Implex

Vid CVM, F 8 och F 18 har provats en besiktningslampa av ny typ. Fabrikat Implex.

Lampan består av ett batterihus med lampa samt en homogen plexiglasstav av 10 mm diameter och 400-600 mm längd. Ljusstrålarna från lampan leds genom plexiglasstaven och då denna i spetsen är konisk och mattslipad samlas ljusstrålarna där till en lysande punkt.

Emellertid absorberas alltför mycket ljus i själva staven för att lampan skall vara praktiskt användbar. Anskaffning av Implexlampan kommer därför inte att ske.

IMPREGNERING av cementgolv

Cementgolven i hangarer, verkstäder och förråd har efter någon tids användning benägenhet att damma, vilket kan förorsaka ganska stora olägenheter. Dammet uppstår genom nötning av golven och är ytterst svårt att eliminera. Ett otal försök har gjorts att impregnera golven så att dammbildning inte uppstår men hittills med klent resultat. Impregneringsmedlen har till största delen utgjorts av någon slags färg, som efter avnötning inte bundit dammet i någon större grad. Emellertid har det på senaste tiden framkommit impregneringsmedel, som avsevärt synes överträffa tidigare provade medel.

Vid F 10 behandlades ett cementgolv föregående sommar med ett medel kallat TRIOL (leverantör Firma Decora, Malmö). Enligt hittills föreliggande resultat dammar golvet betydligt mindre än förut, och någon förslitning av ytlagret har ännu inte förmärkts.

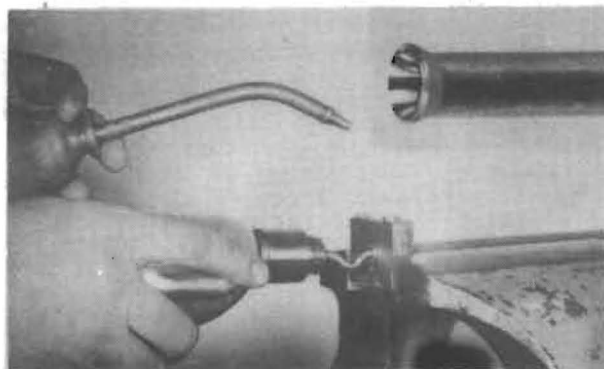
Vid F 8 har prov utförts med impregneringsmedlet ALIFA DB (leverantör Alifabola-get, Stockholm). Proven har utfallit bra, varför flotttiljen ämnar fortsätta att använda medlet på större golvytor.

Skillnaden mellan dessa båda impregneringsmedel och de förut provade synes vara att de nya medlen tränger ned i golvytan och binder samman cement- och mineralkornen och inte bara bildar ett skikt över golvet. De är även beständiga mot vatten, alkalier, oljor, bensin och fetter m m. Proven fortsätter.

VERKTYGSKONSTRUKTIONER

Verktg för utkragnng av rör

Ett verktyg för utkragnng av rör har konstruerats av flygplanmontören vid CVM, L. Jerlström. Verktget användes huvudsakligen på svåråtkomliga ställen, där vanliga utkragnngsverktg inte kan användas. Vid de modifieringsarbeten på fpl typ 21 A, som

Verktget i arbete. Infällt: Utkragat rör.

f n pågå vid CVM, har verktget visat sig vara mycket arbetsbesparande, då utkragnng av i flygplanet kapade rör kunnat utföras utan att röret behövt nedmonteras. Montör Jerlström har tilldelats gratifikation för sin konstruktion.

Verktget drives, som framgår av bilden, med en vanlig luftdriven bormaskin.

-oOo-

Verktgsanordning för honing av cylindrar till flygmotorer.

Motormontören E. Andersson, CVM, har erhållit gratifikation för konstruktion av dels en anordning för att underlätta handhavandet av honingsmaskinens brytningshuvud dels en specialnyckel för ansättning av brynstenarna i brytningshuvudet samt dels en vibrationsdämpare för anbringande runt cylinderfoder vid honingen.

Verktgen är, vid jämförelse med tidigare använda, arbetsbesparande och detta gäller särskilt den förstnämnda anordningen med vars hjälp det tidigare besvärliga arbetet med att lyfta resp sänka brytningshuvudet lagom djupt i cylindern avsevärt underlättats.

-oOo-

Verktøy for lindning av asbetsgarn på termoelement och dylikt

Filaren vid CVV Karlsson har konstruerat ett verktøy for lindning av asbetsgarn. Verktøyet består av ett rør, vars inre diameter er något større en tråden, som skall lindas. I den ene enden av røret er en

øgle fæstet, gennem hvilken asbetsgarnet løper. På røret er en rulle fastsat og på denne er asbetsgarnet opprullet. For at få en hård lindning kan en plattfjeder fæstas på røret for oppbromsning av rullen. Som framgår av bilden spennes røret fast i en svarv eller bormaskin. Termoelementet hålles med ene handen og matas ut ur røret allt eftersom lindningen fortskrider.

-oOo-

Fatkærre av ny typ

I samband med F 20 besøk i Italien visades en typ av fatkærre, som på grund av sin smidighet og lättrørlighet væckte interesse. Vagnen fotograferades og visas nedan. F 13 har erhållit oppdrag att med ledning av fotografierna provtillverka ett exemplar av fatkærren.

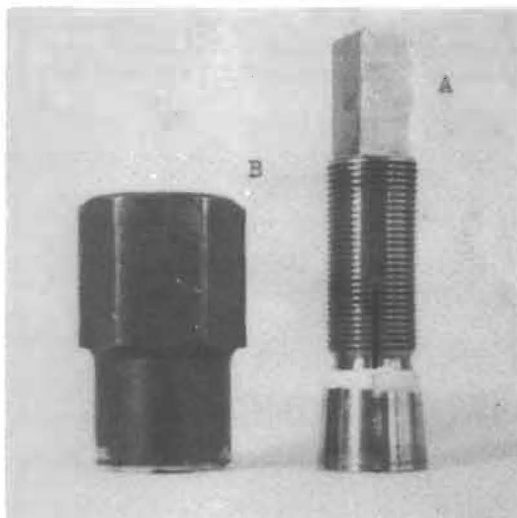
-oOo-

Pinnbultsurdragare

Från CVV har beskrivning på nedanstående pinnbultsurdragare insænts.

Verktøyet består av två delar: en hylsa A samt en mutter B, som kan pågængas hylsan. Hylsan A er försedd med en utvändig og en invändig gänga, den senere er av samma dimension som den pinnbult, som skall urdragas. Hylsan er videre försedd med slits og utvändig kona.

Når en pinnbult skall urdragas, gängas hylsan A på pinnbulten tillräckligt långt.

Härefter pågængas muttern B under det att hylsan A hålles stilla genom fyrkanten. Muttern er invändig försedd med en kona, motsvarande den, som finnes på hylsan A. Muttern B drages på så langt att dess kona pressar mot konan på hylsan A. Härigenom låses pinnbulten fast i hylsan og urdragning kan ske genom att man vrider fyrkanten.

Ytterligere två amerikanske instruktionsfilmer har oversatts og forsetts med svenskt tal. Den ene med titeln "Smørjning" behandler smørjningens teori og praktik og er en synnerligen interessant og allmånbildande film for tekniker av alle fack. Den andre "Generering av trefasstrøm" behandler trefasstrømmens oppkomst på ett utomordentligt overskådligt sätt og læmpar sig i synnerhet i samband med undervisning i elektroteknik. Både filmerna kan rekvireras från Armé-, Marin- og Flygfilm, Stockholm.

Den svenske teksten finnes på MV men i endast ett exemplar. Om behov foreligger kan emellertid texthæftet mångfaldigas. Skriv i så fall till MV og rekvirer texthæften. Detsamme gæller om den i Servicenytt nr 1 omnævnte filmen "Værmebehandling av aluminium".